

STM045:00/2019
STM/2066/2019

Luonnos 2.7.2019

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi terveydenhuoltolain muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

esityksessä ehdotetaan muutettavaksi terveydenhuoltolakia siten, että Vaasan sairaanhoitopiirille lisätään velvoite järjestää laajan ympärivuorokautisen päivystyksen yksikkö keskussairaalsen yhteyteen. Nykyiset 12 muuta laajan ympärivuorokautisen päivystyksen yksikköä jatkaisivat toimintaansa. Etelä-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin velvoite järjestää päivystyspalvelut suomen ja ruotsin kielellä poistettaisiin tarpeettomana.

esitys liittyy valtion vuoden 2020 talousarvioon ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 2020.

1 Nykytila

terveydenhuollon päivystysjärjestelmää ja erikoissairaanhoidon työnjakoa muutettiin vuoden 2017 alusta voimaan tulleella terveydenhuoltolain muutoksella 1516/2016 sekä sen nojalla annetuilla Valtioneuvoston asetuksella kiireellisen hoidon perusteista ja päivystyksen järjestämisen erikoissalakohtaisista edellytyksistä (583/2017) sekä Valtioneuvoston asetuksella erikoissairaanhoidon työnjaosta ja eräiden tehtävien keskittämisestä (582/2017). Voimaantulon siirtymäajat päättyivät pääosin vuoden 2018 alussa.

Päivystysjärjestelmää muutettiin siten, että 12 sairaanhoitopiirille säädettiin velvollisuus järjestää laajan ympärivuorokautisen päivystyksen yksikkö keskussairaalsen yhteyteen. Helsingin ja Uudenmaan, Varsinais-Suomen, Satakunnan, Pirkanmaan, Päijät-Hämeen, Etelä-Karjalan, Pohjois-Karjalan, Pohjois-Savon, Keski-Suomen, Etelä-Pohjanmaan, Pohjois-Pohjanmaan ja Lapin sairaanhoitopiirien on järjestettävä laajan ympärivuorokautisen päivystyksen yksikkö, jossa on perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon yhteispäivystys ja joka pystyy tarjoamaan laajasti palveluita usealla lääketieteen erikoissalalla ympärivuorokautisesti välittömästi ja jolla on voimavarat terveydenhuollossa tarvittavan valmiuden ylläpitämiseen ja erityistilanteiden hoitamiseen. Laajan ympärivuorokautisen päivystysyksikön tulee tukea muita päivystysyksiköitä.

Valtioneuvoston asetuksella on määritelty, että laajan ympärivuorokautisen päivystyksen yksikössä tulee olla akuuttilääketieteen, anestesiologian ja tehohoidon, gastroenterologisen kirurgian, kardiologian, lastentautien, naistentautien ja synnytysten, neurologian, ortopedian ja traumatologian, psykiatrian, radiologian, sisätautien ja yleislääketieteen erikoisalojen kiireellisen hoidon ja päivystyksen edellytykset ja osaaminen sekä yöpäivystystä lukuun ottamatta hammaslääketieteen päivystys. Kiireellisen hoidon antamista varten tulee olla tarvittava määrä osaavaa terveydenhuollon ammattihenkilöstöä. Yksikössä tulee olla tarvittavat tilat, välineet ja laitteet potilaan taudinmääritykseen ja hoitoon sisältäen leikkaustoiminnan ja tehohoidon.

Muiden sairaanhoitopiirien tulee ylläpitää ympärivuorokautista perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon yhteispäivystystä, jossa on valmius väestön tavanomaisten kiireellisten terveysongelmien hoitoon, keskussairaalan yhteydessä. Sairaanhoitopiiri voi määritellä päivystyksen laajuuden alueen väestön tarpeiden mukaisesti ottaen huomioon erityisvastuualueen järjestämissopimus.

Muissa terveydenhuollon yksiköissä ei pääsääntöisesti ole ympärivuorokautista päivystystä. Sosiaali- ja terveysministeriö voi myöntää kunnalle tai sairaanhoitopiirille luvan ympärivuorokautisen perusterveydenhuollon tai akuuttilääketieteen päivystyksen järjestämiseen, jos palvelujen saavutettavuus ja päivystyspisteiden väliset etäisyydet sitä edellyttävät eikä väestön tarvitsemia palveluja voida riittävästi turvata ensihoitopalvelun avulla.

Vaasan sairaanhoitopiiri ylläpitää nykyisin ympärivuorokautista perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon päivystystä. Vaasan keskussairaalassa on nykyisin monen erikoisalan ympärivuorokautinen päivystys. Sen päivystysvalmius vastaa pitkälti asetusten edellyttämää laajan päivystyksen sairaalan päivystysvalmiutta. Tällä hetkellä sairaalasta puuttuu asetuksen edellyttämiin erikoisaloihin verrattuna neurologian erikoisalan ympärivuorokautinen päivystys ja lisäksi on tarve täydentää suun terveydenhuollon päivystystä. Muilta osin sairaala jo täyttää laajan päivystyksen edellytykset.

Vaasan sairaanhoitopiirin väestöstä 51 prosenttia on ruotsinkielisiä. Vaasan keskussairaalan henkilöstöstä 43 prosentilla äidinkieli on ruotsi. Henkilöstöstä 94 prosentilla on kielitaitotodistus toisesta kotimaisesta kielestä.

Etelä-Pohjanmaan sairaanhoitopiiri on perussäännösten mukaan yksikielinen kuntayhtymä. Etelä-Pohjanmaan sairaanhoitopiirille on säädetty velvoite väestön kielellisten oikeuksien turvaamiseksi järjestää päivystyspalvelut suomen ja ruotsin kielellä siten, että potilas saa palvelut valitsemallaan kielellä.

Perustuslakivaliokunta otti kantaa laajan ympärivuorokautisen päivystyksen järjestämiseen lausunnossaan PeVL 63/2016 vp – HE 224/2016 vp seuraavasti: Ehdotuksen perustuslainmukaisuuden arvioinnissa merkittävimäksi muodostuu kuitenkin kysymys siitä, ovatko hallituksen esityksessä ja sosiaali- ja terveysministeriön perustuslakivaliokunnalle toimittamassa lisäselvityksessä esitetyt perusteet ympärivuorokautisen laajan päivystyksen yksikön järjestämiselle nimenomaan Etelä-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin keskussairaalan yhteyteen riittäviä ja asianmukaisia. Koska hallituksen esi-

tyksessä ehdotettu malli johtaa edellä todetun mukaisesti kielellisten oikeuksien toteutumisen heikentymiseen, esityksen hyväksyttävyyden kannalta arvioinnissa ratkaisevaa on se, onko lainsäätäjällä ollut valittavana useita muuten kuin kielellisten oikeuksien kannalta yhtä hyviä vaihtoehtoja.

Hallituksen esityksen perustelujen (HE 224/2016 vp, s. 43—44) mukaan harkintakriteereinä, jonka perusteella laajan ympärivuorokautisen päivystyksen yksiköt on määritetty, ovat olleet kielellisten näkökohtien lisäksi osaaminen ja voimavarat, väestöpohja, saavutettavuus ja luontaiset kulkusuunnat väestön näkökulmasta, erityisvastuualueen sisäinen työnjako sekä sairaalaverkon valtakunnallinen kattavuus ja valmiuden ylläpito.

Perustuslakivaliokunta korostaa, että tällaisessa harkintatilanteessa, joka liittyy perimiltään perustuslaissa turvattuihin välttämättömään huolenpitoon ja riittäviin sosiaali- ja terveyspalveluihin, on pyrittävä ratkaisuun, joka samanaikaisesti toteuttaa parhaalla mahdollisella tavalla myös muita perusoikeuksia. Valiokunta toisaalta muistuttaa, että kieli ja potilaan tarve tulla ymmärretyksi on tärkeä osa potilasturvallisuutta.

Perustuslakivaliokunnan mielestä hallituksen esityksen perusteluissa ja sosiaali- ja terveysministeriön lisäselvityksessä on pystytty riittävän uskottavasti esittämään, että ehdotettu ratkaisu on väestön palvelutarpeen, saavutettavuuden ja potilasturvallisuuden kannalta esillä olleista vaihtoehtoista parempi. Tämä huomioiden perustuslakivaliokunta toteaa, että perustuslaista ei seuraa velvoitetta antaa tämänkaltaisessa harkintatilanteessa kielellisille oikeuksille yksinomaisesti ratkaisevaa painoarvoa muiden perusoikeuksien toteutumisen kustannuksella.

Perustuslakivaliokunta pitää kuitenkin saamansa selvityksen perusteella selvänä, että kielellisten oikeuksien toteutumisen näkökulmasta Vaasan keskussairaala palvelisi ruotsinkielisiä asukkaita paremmin kuin ehdotettu järjestely. Hallituksen esityksen perustana olevaa 12 sairaanhoitopiirin määrää ei asiallisesti perustella muuten kuin vetoamalla hallituksen sote- ja maakunta-uudistuksen yhteydessä tekemiin linjauksiin. Näin ollen perustuslain 17 §:n kielelliset perusoikeudet parhaiten toteuttavana ratkaisuna voidaankin valiokunnan mielestä pitää sitä, että laajan päivystyksen yksikkö sijoitettaisiin sekä Vaasan että Etelä-Pohjanmaan sairaanhoitopiiriin.

Perustuslakivaliokunta totesi, että mikäli sosiaali- ja terveysvaliokunta hyväksyy hallituksen esittämän mallin laajan päivystyksen sairaaloista, kielellisten oikeuksien käytännön toteutuminen tulee turvata vähintään asettamalla Seinäjoen keskussairaalalle nimenomainen lakisääteinen velvoite huolehtia siitä, että Vaasasta Seinäjoelle siirtyvät ruotsinkieliset voivat käytännössä käyttää omaa kieltään.

Sosiaali- ja terveysvaliokunta ehdotti mietinnössään StVM 43/2016 vp— HE 224/2016 vp Perustuslakivaliokunnan lausunnon perusteella laajan ympärivuorokautisen päivystyksen yksikköjä koskevaa 3 momenttia täsmennettäväksi siten, että väestön kielellisten oikeuksien turvaamiseksi Etelä-Pohjanmaan sairaanhoitopiiriin on järjestettävä päivystyspalvelut suomen ja ruotsin kielellä siten, että potilas saa palvelut valitsemallaan

kielellä. Velvoite vastaa päivystyksen osalta terveydenhuoltolain 6 §:ssä kaksikielille kunnille asetettua velvoitetta järjestää terveydenhuoltopalvelut suomen ja ruotsin kielellä siten, että asiakas ja potilas saavat palvelut valitsemallaan kielellä.

Eduskunta hyväksyi 50 §:n 3 momentin sosiaali- ja terveysvaliokunnan ehdottamassa muodossa. Eduskunta edellytti vastauksessaan HE 224/2016 vp – EV 244/2016 vp, että hallitus seuraa toteutuvatko terveydenhuoltolain 50 §:n 3 momentissa tarkoitetut kielelliset oikeudet Etelä-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin päivystyspalveluissa siten, että potilas saa palvelut valitsemallaan kielellä joko suomeksi tai ruotsiksi ja ryhtyy tarvittaessa seurannan edellyttämiin toimenpiteisiin.

Sosiaali- ja terveysministeriö on seurannut kielellisten oikeuksien toteutumista Etelä-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin päivystyspalveluissa muun muassa pyytämällä sairaanhoitopiiriltä selvityksiä asiasta.

Käytännössä Vaasan keskussairaalaan on lähetetty vähän ruotsinkielisiä potilaita Seinäjoen keskussairaalaan. Vaasan sairaanhoitopiiri kuuluu Turun yliopistollisen sairaalan erityisvastuualueeseen. Yliopistosairaaloista hoitoa tarvitsevat potilaat lähetetään pääsääntöisesti Turun yliopistolliseen sairaalaan tai kiiretilanteessa Tampereen yliopistolliseen sairaalaan. Vaasan sairaanhoitopiirin väestön asiointisuunta erikoissairaanhoidon terveyspalveluissa ei selvitysten mukaan ole Seinäjoen keskussairaala, vaan vaativampi erikoissairaanhoido haetaan yliopistosairaaloista. Ainoastaan Kyrönmaan alueen suomenkielinen väestö on perinteisesti käyttänyt sekä Vaasan että Seinäjoen keskussairaaloitten palveluita. Vähänkyrön kunnan liittyttyä Vaasan kaupunkiin ja Isonkyrön kunnan perusterveydenhuollon palveluiden siirryttyä Seinäjoen kaupungin tuottamaksi, on valinnanvapauden käyttäminen palveluissa vähentynyt.

Vuonna 2018 Etelä-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin palveluiden kysynnästä Vaasan sairaanhoitopiirin jäsenkunnista tuli 1,3 %. Vuonna 2018 Vaasan sairaanhoitopiirin alueelta tuli Etelä-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin päivystykseen 206 potilasta, joista ruotsin kielen ilmoitti äidinkiellekseen 20 potilasta (9,7 %). Etelä-Pohjanmaan sairaanhoitopiirissä ilman lähetettä saapumisia oli vuonna 2018 yhteensä 22 921 kappaletta, joista Vaasan sairaanhoitopiirin alueelta 249 kappaletta (1,1 %). Ajanvarauslähetteitä Etelä-Pohjanmaan sairaanhoitopiiriin saapui 58 459, näistä Vaasan sairaanhoitopiirin alueen osuus oli 781 (1,3 %). Potilaan omaan valintaan saapuminen perustui 159 tapauksessa. Vaasan keskussairaalan päivystyksestä siirtyi vuonna 2018 viisi potilasta hoitoon Seinäjoen keskussairaalaan. Näistä neljän kunta on sijainnut Etelä-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin alueella.

Seinäjoen keskussairaala pystyy toimittamaan asiakirjat potilaalle ruotsiksi seuraavana päivänä. Sairaalan opastekyltit ovat suomeksi ja ruotsiksi ja lähes kaikki potilasohjeet ovat saatavissa myös ruotsiksi. Etelä-Pohjanmaan sairaanhoitopiiri on kartoittanut henkilöstön ruotsin kielen taitoa. Seinäjoen keskussairaalan lääkäreistä noin 80 prosentilla on suomen ja ruotsin kielen taidon osoittamisesta valtionhallinnossa annetun asetuksen (481/2003) mukainen virallinen todistus ruotsin kielen taidosta. Myös hoitohenkilökunnan ruotsin kielen taitoa on selvitetty ja merkittävä osa hallitsee ruotsin kielen ja omaa siihen kielitodistuksen esimerkiksi ammattikorkeakoulututkinnon

kautta. Etelä-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin Päivystyskeskus on tarjonnut päivystyspalveluihin räätälöityä ruotsin kielen opetusta omalle henkilökunnalle säännöllisesti.

2 Ehdotetut muutokset

Esityksessä ehdotetaan terveydenhuoltolain 50 §:n 3 momenttia muutettavaksi siten että Vaasan sairaanhoitopiirille lisätään velvoite järjestää laajan ympärivuorokautisen päivystyksen yksikkö keskussairaalsaan yhteyteen. Nykyiset 12 muuta laajan ympärivuorokautisen päivystyksen yksikköä jatkaisivat toimintaansa. Muutoksen jälkeen Pohjanmaalla on kaksi laajan päivystyksen yksikköä lähellä toisiaan, mutta Vaasan sairaanhoitopiiri on alueella ainoa kaksikielinen laajan päivystyksen yksikkö.

Vaasan sairaanhoitopiiri ylläpitää nykyisin ympärivuorokautista perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon päivystystä. Vaasan keskussairaalsaan on nykyisin noin 11 erikoissalan ympärivuorokautinen päivystys. Sen päivystysvalmius vastaa pitkälti asetusten edellyttämää laajan päivystyksen sairaalsaan päivystysvalmiutta ja osittain ylittää tämän muun muassa onkologian päivystyksen osalta. Tällä hetkellä sairaalsaan puuttuu asetuksen edellyttämiin erikoissaloihin verrattuna neurologian erikoissalan ympärivuorokautinen päivystys ja lisäksi on tarve täydentää suun terveydenhuollon päivystystä. Muilta osin sairaala jo täyttää laajan päivystyksen edellytykset.

Etelä-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin velvoite järjestää päivystyspalvelut suomen ja ruotsin kielellä poistettaisiin tarpeettomana. Väestön kielelliset oikeudet päivystyspalveluissa toteutuvat jatkossa hyvin, kun ruotsinkielinen väestö voi käyttää Vaasan sairaanhoitopiirin laajan ympärivuorokautisen päivystyksen palveluja.

3 Esityksen vaikutukset

3.1 Vaikutukset valtion ja kuntien talouteen

Ehdotettu muutos edellyttäisi, että Vaasan sairaanhoitopiiri vahvistaa ympärivuorokautisia päivystyspalvelujaan erityisesti neurologian osalta. Lisäksi muutos edellyttää lisäresursseja hammaslääketieteen päivystykseen, ei kuitenkaan yöpäivystykseen. Yhden ympärivuorokautisen erikoissalaringin ylläpito edellyttää aktiivipäivystyksessä Lääkäriliiton mielipiteen mukaan 10 – 12 erikoislääkärinä. Käytännön tasolla kotipäivystys (vapaamuotoinen päivystys) voidaan toteuttaa vähimmillään kuuden erikoislääkärin voimin. Neurologian päivystyksen toteuttamiseksi Vaasan keskussairaala joutuisi perustamaan ehkä noin kaksi neurologian erikoislääkärin virkaa. Tarvittaessa suun terveydenhuollon päivystys voitaneen toteuttaa muun muassa tukeutumalla alueen terveystalosten suun terveydenhuollon henkilöstöön.

Yhden erikoissalan lääkäripäivystyksen kustannus on noin 600.000 euroa vuodessa aktiivisuuden osuudesta riippuen. Jos keskussairaala lisää neurologian virkapohjaa esimerkiksi kahdella erikoislääkärillä, tulee tästä noin 300.000 vuosittaiset kustannukset. Neurologian päivystyksen toteuttaminen ei luultavimmin aiheuttaisi muita kustannuksia ja se siten toteutettavissa noin 900.000 eurolla.

Nykyisen suun terveydenhuollon päivystyksen laajentaminen riippuu toteutustavasta. Jos se joudutaan toteuttamaan ostopalveluna, voi kustannus olla merkittävä. Yhteistyössä alueen terveystieteiden suun terveydenhuollon kanssa toteutettuna kustannus on suhteellisen pieni. Lisäksi päivystyksen laajentaminen edellyttää hoitajaresurssien lisäämistä jonkin verran erityisesti suun terveydenhuollon päivystyksen osalta.

Vaasan keskussairaalan päivystyksen laajentaminen laajan päivystyksen edellytysten mukaiseksi voidaan toteuttaa 1 miljoonalla eurolla. Tämä lisäys otetaan huomioon valtion vuoden 2020 talousarviossa momentilla 28.90.30 (*Valtionosuus kunnille peruspalvelujen järjestämiseen*).

Päivystyksen ja erikoissairaanhoidon työnjakoa koskeva uudistus toteutettiin vuoden 2017 alusta voimaan tulleilla säädösmuutoksilla siirtymäaikaisten puitteissa. Koko uudistuksen vaikutuksena arvioitiin syntyvän säästöä 350 miljoonaa euroa kuntien kustannuksiin vuoteen 2020 mennessä. Nämä muutokset otettiin huomioon vähennyksenä valtion talousarvion momentilla 28.90.30 (*Valtionosuus kunnille peruspalvelujen järjestämiseen*).

3.2 Muut yhteiskunnalliset vaikutukset

Muutos parantaa erityisesti Vaasan sairaanhoitopiirin alueella asuvan väestön päivystyspalvelujen saatavuutta ja joissain tilanteissa lyhentää matkaa hoitoon. Vaikka Vaasan keskussairaala on tähänkin asti ollut melko laajat päivystyspalvelut, niitä vahvistetaan edelleen. Erityisesti muutos parantaa Vaasan sairaanhoitopiirin ruotsinkielisen väestön palvelujen saatavuutta ja kielellisten oikeuksien toteutumista.

4 Asian valmistelu

Pääministeri Antti Rinteen hallituksen hallitusohjelmaan on kirjattu toimenpiteeksi Vaasan keskussairaalan muuttaminen laajan ympärivuorokautisen päivystyksen sairaalaksi. Esitys on valmisteltu sosiaali- ja terveysministeriössä.

Esitysluonnoksesta pyydettiin lausunnot oikeusministeriöltä, valtiovarainministeriöltä, sairaanhoitopiireiltä, Suomen Kuntaliitolta ja järjestöltä Svenska Finlands Folktinget.

(täydennetään myöhemmin...)

5 Riippuvuus muista esityksistä

Esitys liittyy valtion vuoden 2020 talousarvioon ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

6 Voimaantulo

Laki ehdotetaan tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 2020.

7 Suhde perustuslakiin ja säätämisyjärjestys

Vaikutukset kielellisiin oikeuksiin ja riittäviin sosiaali- ja terveystalveluihin

Hallituksen esitys on merkityksellinen erityisesti perustuslain 6 §, 17 § ja 19 §:ssä säädettyjen perusoikeuksien näkökulmasta sekä perustuslain 22 §:n osalta. Ehdotetut muutokset eivät muuta kielellisiä oikeuksia koskevaa sääntelyä, mutta parantavat käytännön tasolla erityisesti ruotsinkielisen väestön mahdollisuuksia saada palveluja omalla kielellään.

Perustuslain 6 §:n mukaan ihmiset ovat yhdenvertaisia lain edessä. Pykälän 2 momentin mukaan ketään ei saa ilman hyväksyttävää perustetta asettaa eri asemaan muun muassa kielen perusteella. Perustuslain 17 §:n mukaan suomi ja ruotsi ovat maamme kansalliskieliä. Lisäksi perustuslaissa säädetään saamelaiden, romanien ja viittomakielisten sekä vammaisuuden vuoksi tulkitsemis- ja käännösapua tarvitsevien kielellisistä oikeuksista. Perustuslain 17 §:n 1 momentin mukaan jokaisen oikeus käyttää tuomioistuimessa ja muussa viranomaisessa asiassaan omaa kieltään, joko suomea tai ruotsia, sekä saada toimituskirjansa tällä kielellä turvataan lailla. Perustuslain 17 §:n 2 momentin mukaan julkisen vallan on huolehdittava maan suomen- ja ruotsinkielisen väestön sivistyksellisistä ja yhteiskunnallisista tarpeista samanlaisten perusteiden mukaan.

Perustuslain 19 §:n 1 momentissa on turvattu oikeus välttämättömään toimeentuloon ja huolenpitoon. Säännöksen tarkoittama huolenpito tarkoittaa sosiaali- ja terveystalveluja. Perustuslain 19 §:n 3 momentissa on julkiselle vallalle säädetty velvoite turvata jokaiselle riittävät sosiaali- ja terveystalvelut ja edistää väestön terveyttä. Perustuslain 19 §:n 3 momenttia täydentävät sosiaali- ja terveydenhuollon erityislainsäädännön ja useiden muiden erityislakien säännökset kuntien velvollisuudesta järjestää sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut. Perustuslain 22 § velvoittaa julkista valtaa turvaamaan perusoikeuksien käytännön toteutumisen.

Perustuslain 122 §:n mukaan hallintoa järjestettäessä tulee pyrkiä yhteensopiviin aluejaotuksiin, joissa turvataan suomen- ja ruotsinkielisen väestön mahdollisuudet saada palveluja omalla kielellään samanlaisten perusteiden mukaan.

Perustuslakivaliokunta otti kantaa laajan ympärivuorokautisen päivystyksen järjestämiseen lausunnossaan PeVL 63/2016 vp – HE 224/2016 vp. Perustuslakivaliokunta totesi, että hallituksen esityksen (HE 224/2016 vp) perusteluissa ja sosiaali- ja terveysministeriön lisäselvityksessä on pystytty riittävän uskottavasti esittämään, että hallituksen esityksessä ehdotettu ratkaisu oli väestön palvelutarpeen, saavutettavuuden ja potilasturvallisuuden kannalta esillä olleista vaihtoehdoista parempi. Perustuslakivaliokunta piti kuitenkin saamansa selvityksen perusteella selvänä, että kielellisten oikeuksien toteutumisen näkökulmasta Vaasan keskussairaala palvelisi ruotsinkielisiä

asukkaita paremmin kuin ehdotettu järjestely. Perustusvaliokunta totesi, että perustuslain 17 §:n kielelliset perusoikeudet parhaiten toteuttavana ratkaisuna voidaankin valiokunnan mielestä pitää sitä, että laajan päivystyksen yksikkö sijoitettaisiin sekä Vaasan että Etelä-Pohjanmaan sairaanhoitopiiriin.

Ehdotettu muutos parantaa erityisesti Vaasan sairaanhoitopiirin alueella asuvan ruotsinkielisen väestön kielellisten oikeuksien toteutumista ja päivystyspalvelujen saatavuutta käytännön tasolla. Muutoksella ei ole merkittäviä vaikutuksia muiden alueiden väestön palvelujen saatavuuteen. Hallituksen käsityksen mukaan ehdotus on perustuslain mukainen ja voidaan käsitellä tavallisessa lainsäätämisyksityksessä.

Edellä esitetyn perustella annetaan eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Lakiehdotus

Laki terveydenhuoltolain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan terveydenhuoltolain (1326/(2010) 50 §:n 3 momentti sellaisena kuin se on laissa 1516/2016, seuraavasti:

50 §

Kiireellinen hoito

Helsingin ja Uudenmaan, Varsinais-Suomen, Satakunnan, Pirkanmaan, Päijät-Hämeen, Etelä-Karjalan, Pohjois-Karjalan, Pohjois-Savon, Keski-Suomen, **Vaasan**, Etelä-Pohjanmaan, Pohjois-Pohjanmaan ja Lapin sairaanhoitopiirien on järjestettävä laajan ympärivuorokautisen päivystyksen yksikkö keskussairaalsaan yhteyteen. Laajan ympärivuorokautisen päivystyksen yksiköllä tarkoitetaan perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon yhteispäivystystä, joka pystyy tarjoamaan laajasti palveluita usealla lääketieteen erikoisalalla ympärivuorokautisesti välittömästi ja jolla on voimavarat terveydenhuollossa tarvittavan valmiuden ylläpitämiseen ja erityistilanteiden hoitamiseen. Laajan ympärivuorokautisen päivystysyksikön tulee tukea muita päivystysyksiköitä. Väestön kielellisten oikeuksien turvaamiseksi Etelä-Pohjanmaan sairaanhoitopiiriin on järjestettävä päivystyspalvelut suomen ja ruotsin kielellä siten, että potilas saa palvelut valitsemallaan kielellä. Sairaanhoitopiirit, joissa on yliopistollinen sairaala, voivat väestön palvelutarpeen niin edellyttäessä perustaa useamman kuin yhden ympärivuorokautisesti päivystävän yhteispäivystysyksikön sairaaloidensa yhteyteen.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

LUONNOS